

DOI <http://dx.doi.org/10.3846/cpc.2014.15>

VISUMINĖS TEATRO PAKLAUSOS LIETUVOJE MODELIS

Rusnė KREGŽDAITĖ

Vilniaus Gedimino technikos universitetas, Kūrybos verslo ir komunikacijos katedra,
Trakų g. 1, LT-03227 Vilnius, Lietuva
El. paštas rusne.kregzdaite@vgtu.lt

Įteikta 2013-12-25; priimta 2014-05-11

Straipsnyje analizuojama visuminė teatro paklausa – viso sektoriaus paklausa, kuri nustatoma remiantis pardavimų duomenimis. Remiantis užsienio autorių modeliais, kuriamas Lietuvai skirtas teatro paklausos modelis, leidžiantis analizuoti teatro paklausos bei ekonominės ir socialinės struktūros sąryšius. Modeliuojant remiamasi laiko eilučių ekonometrinių modelių išraiškėmis. Siūlomi metodai gali būti pritaikomi ir kitų kultūrinių bei kūrybinių industrijų sektorių analizei.

Reikšminiai žodžiai: teatras, paklausos modeliai, ekonometrinis modeliavimas, laiko eilučių modeliai.

Įvadas

Teatras išsiskiria iš kitų veiklos rūšių funkcionuodamas pagal kitokį ekonomikos mechanizmą: norint padaryti šią meno rūšį prieinamą publikai, teatrui reikia valstybinio finansavimo. Tačiau, nors ir turėdamos valstybinį finansavimą, teatro institucijos taip pat priklauso nuo bilietų pardavimo. Jos teikia potyrio produktą. Taigi, norint žinoti, kokia produkcija gali būti patraukli vartotojui, reikia įsigilinti į jo lūkesčius, dėl to paklausa analizuojama išvedant sąsajas su socialiniais ir ekonominiais rodikliais.

Socialinių rodiklių analizė gali pagrįsti ne vien komercinius, bet ir meninius teatro sprendimus: žinant, kokio amžiaus, lyties ir išsilavinimo žiūrovai renkasi teatro pastatymus, pagal tai galima parinkti pjeses, pastatymo koncepciją bei inovacijų sceniniuose sprendimuose

lygį. Teatras turi ir edukacinę reikšmę, dėl to rodiklių analizė leidžia nustatyti grupes, kurios nesilanko spektakliuose, ieškoti priežasčių bei pasiūlyti joms tinkamą produktą.

Darbe pateikiami Lietuvos kultūros sektoriaus analizei mažai naudojami ekonometrijo modelavimo metodai, kurie naudojami verslo sektoriuose. Jie gali būti inovatyvios ir pažangios kultūros reiškinų analizės mikro- ir makrolygiu pagrindas. Metodai gali pasitarnauti priimant strateginius sprendimus teatruose ir nustatant kultūros politikos bei finansavimo gaires valstybinėse institucijose. Darbe apžvelgiama esama metodika ir siūlomi nauji metodai.

Ekonometriniai metodai išbandomi teatro analizei, tačiau jie gali būti pritaikomi ir kitiems kultūros sektoriams, siekiant įvesti naujoves vertinant žiūrovų pasirinkimą.

2014 © Straipsnio autoriai. Leidėjas VGTU leidykla „Technika“.

Šis straipsnis yra atvirosios prieigos straipsnis, turintis Kūrybinių bendrijų (Creative Commons) licenciją (CC BY-NC 4.0), kuri leidžia neribotą straipsnio ar jo dalių panaudą su privaloma sąlyga nurodyti autorių ir pirminį šaltinį. Straipsnis ar jo dalys negali būti naudojami komerciniams tikslams.

Teatro paklausos vertinimo modeliai ir tyrimo prielaidos

Pradedant teatro paklausos analizę, reikėtų atkreipti dėmesį į tokį ypatumą: pajamos, gautos pardavus produkciją, sudaro tik dalį visų pajamų – ženkliai dalį šiame sektoriuje sudaro valstybinis finansavimas, atsiradęs dėl būtinybės padengti dideles pastatymų išlaidas.

Vertinant teatro industriją ekonominiu aspektu, matomi šie rinkos iškraipymai:

- teatras yra labai elastingos paklausos prekė, nes, nustačius visuomenei priimtinas kainas, pajamos už bilietus negali padengti pastatymo sąnaudų (Throsby 2010). Dažniausiai kultūros sektoriaus produktų paklausos kreivė yra žemiau negu sąnaudų kreivė (Potts 2011), todėl neįmanoma taikyti sąnaudomis pagrįstos kainodaros;
- pastaraisiais dešimtmečiais ekonomikoje ypač sparčiai auga produktyvumas, tačiau teatro šakoje produktyvumas beveik nekinta: klasikinei Šekspyro pjesei pastatyti reikia tiek pat aktorių ir tiek pat laiko, kiek ir prieš keturis šimtmečius (Baumol, Bowen 1968);
- teatro darbuotojų darbo užmokestis vidutiniškai yra mažesnis negu tokio pat išsilavinimo ir patirties specialistų kitose sferose (Steiner, Schneider 2013).

Teatras dėl savo teigiamo papildomo poveikio šalies kultūrinei ir socialinei aplinkai yra laikomas viešąja gėrybe, taigi, norint palaikyti sistemos funkcionavimą, minėtieji rinkos iškraipymai koreguojami: skirtumą tarp sąnaudų ir kainos padengia valstybinis finansavimas. Valstybės įsikišimas finansuojant kultūros sektorių (tarp jų ir teatrą) gerina bendrąją socialinės sistemos efektyvumą (Towse 2010), o tai veda link ekonomikos plėtros ateityje. Jeigu produkcija turi ne vien privačią naudą vartotojui, bet ir ryškius viešosios gėrybės požymius, jai turi būti užtikrinamas valstybinis finansavimas (Throsby 2012).

Nors pardavimų pajamos teatruose dažnai sudaro mažesnę dalį pajamų, tačiau paklausos analizė ir plėtros strategija naudinga dviem

aspektais: edukaciniu – žiūrovų pritraukimo ir bilietų pardavimo skatinimu.

Atlikus teatro paklausą analizuojančių autorių straipsnių analizę, matoma, kad autorių tyrimus galima grupuoti pagal lygius į mikro- ir makro-. Mikrokrypties tyrimai remiasi vieno ar kelių teatrų produkcijos ir jų žiūrovų analize, taip pat apklausų ar tyrimų duomenimis. Makrokrypties tyrimai daugiau remiasi bendra teatro paklausa šalies lygiu ir ją veikiančiais ekonominiais bei socialiniais veiksniais. Pirmieji metodai tinkami smulkesnei atskirų teatro vienetų analizei, o antrųjų metodų naudojimas leidžia analizuoti bendrąją teatrų sistemą valstybiniu lygiu. Šiuo atveju dažniau naudojami statistikos, o ne pavienių tyrimų duomenys, kurie yra pateikiami periodiškai, o tai leidžia analizuoti pokyčius ir nustatyti jų priežastis.

Pirmieji teatro tyrimai paklausą vertino tik kaip kainos funkciją, vėliau į modelius įtraukta daugiau kintamųjų. Remiantis autorių darbų (Werck, Heyndels 2007; Zieba 2009; Willis *et al.* 2012 ir kt.) analize, matoma, kad teatro paklausos veiksniai skirstomi į 4 grupes: kainos, kokybės, pjesės ir socialinius-ekonominius veiksniai (1 lentelė). Tolesnėje analizėje nebus gilinamasi į turinio ir kokybės veiksniai (mikro-), o analizuojami tik socialinių bei ekonominių reiškinų ir teatro paklausos sąryšiai (makro-).

Teatro paklausos Lietuvoje analizė remsis dviem užsienio autorių modeliais (Grisolia, Willis 2012; Willis *et al.* 2012). Neatskleistos klasės modelis (Grisolia, Willis 2012) leidžia suskirstyti rinką į segmentus ir priimti su kainos nustatymu susijusius sprendimus, paskatinti žmonių susidomėjimą teatru ir vykdyti socialinę teatro meno analizę. Pasirenkant kintamuosius visuminės teatro paklausos modeliui (Willis *et al.* 2012), analizuoti socialiniai teatro paklausos veiksniai. Modelyje nėra įtraukiama pajamų dedamoji, pagrindžiama ankstesnių autorių (Seaman 2005; Ateca-Amestoy 2008 ir kt.) tyrimų išvada, kad kultūros atveju didesnę įtaką turi

1 lentelė. Teatro paklausą lemiantys veiksniai (sudaryta autorės, remiantis Corning, Levy (2002); Urrutiaguer (2002); Willis, Snowball (2009) ir kt.)

Kainos	Kokybės	Pjesės ir pasirodymo	Socialiniai ir ekonominiai
Kaina	Teatro reputacija	Klasikinė / moderni / šiuolaikinė pjesė	Pajamos
Konkurentų kaina	Režisieriaus reputacija	Kontekstas	Išsilavinimo lygis
Pakaitalų kaina	Scenografija ir kostiumai	Spektaklio laikas	Laisvo laiko turėjimas
	Pjesės autoriaus ir pačios pjesės reputacija		Gyventojų skaičius
	Aktorių trupės reputacija		Užimtumo lygis
	Teatro dydis		

2 lentelė. Valstybinių ir nevalstybinių teatrų pajamos (sudaryta autorės, remiantis Statistikos departamento ir Kultūros ministerijos duomenimis)

	Nevalstybiniai teatrai		Valstybiniai teatrai	
	Pajamos už bilietus, tūkst. Lt.	Valstybinis finansavimas, tūkst. Lt.*	Pajamos už bilietus, tūkst. Lt.	Valstybinis finansavimas, tūkst. Lt.*
2013	5725	1256	17 340	809,5
2012	3207	1397	16 016	693
2011	3178	1569	15 119	737
2010	3892	1349,5	14 296	583
2009	3565	1377	15 803	450
2008	3529	n/d**	16 438	n/d**

* – analizuojami tik Kultūros rėmimo fondo (KRF) finansavimo duomenys; ** – nėra duomenų.

ne pajamos, o išsilavinimo lygis. Šis modelis skaičiavimais pagrindžia kiekvieno iš veiksmų (išsilavinimo, gyventojų amžiaus, užimtumo) įtaką visuminei teatro paklausai, o tai leidžia priimti strateginius sprendimus. Turint modelį, galima analizuoti dabarties situaciją ir prognozuoti ateities tendencijas, pagal tai žinoti, kokia kryptimi turi būti sudaromos teatro veiklos strategijos.

Visuminė teatro paklausa Lietuvoje

Toliau analizuojama teatro paklausa Lietuvoje. Teatro paklausos modelis kuriamas remiantis anksčiau aprašytais modeliais, tačiau išplečiamas naudojant 2001–2013 m. duomenis. Laiko

eilučių įtraukimas į modelį suteikia dinamikos, stebėsenos ir prognozavimo galimybes.

Didelę teatro pajamų dalį sudaro valstybinis finansavimas, dėl to, prieš pradedant socialinių bei ekonominių rodiklių analizę, pateikiama pajamų už bilietus ir Kultūros rėmimo fondo finansavimo statistika 2008–2013 m. (2 lentelė)¹. Matoma, kad didelę dalį bendrųjų pajamų sudaro valstybinis finansavimas, leidžiantis padengti produkcijos sąnaudas, išlaikyti teatrus ir darbuotojus, kartu siūlant rinkai teatro produkciją už vartotojui prieinamą kainą, tačiau veiklos

¹ Kultūros rėmimo fondo (KRF) duomenys. Nuo 2014 m., Kultūros rėmimą perdavus administruoti Lietuvos kultūros tarybai, duomenys viešai neskelbiami.

vystymui paklausos analizės klausimai vis tiek išlieka prioritetiniai.

Atsižvelgus į tai, kad socialinė gyventojų struktūra kinta lėtai, norint įvertinti sąryšius tarp pagrindinių socialinių rodiklių (išsilavinimas, amžius, lytis) ir teatro lankomumo, naudojami visų Europos Sąjungos šalių duomenys (3 lentelė). Matoma, kad svarbiausias teatro lankomumą lemiantis veiksnys yra gyventojų išsilavinimas: aukštesnis išsilavinimas gerokai padidina apsilankiusių teatre gyventojų skaičių. Lietuvos rinkoje šis efektas yra dar ryškesnis. Skirtumas tarp amžiaus grupių ir lyties nėra toks ženklaus Europos šalyse, kur kas didesni skirtumai pastebimi Lietuvoje. Statistiniai duomenys pagrindžia prielaidą, kad svarbiausias teatro paklausos veiksnys yra visuomenės išsilavinimo lygis, o pajamų dedamoji nėra tokia svarbi vertinant paklausą. Taigi didelės pajamos nėra esminis lankymosi teatre veiksnys.

Vertinant teatro paklausą valstybės lygiu, vertinama valstybinių ir nevalstybinių teatrų pardavimų pinigine išraiška. Atlikus koreliacinę analizę (4 lentelė), matoma, kad teatro paklausa stipriai susijusi su bendruoju vidaus produktu (BVP) ir bendrosiomis nacionalinėmis pajamomis (BNP). Paklausą ir nedarbą sieja vidutinis atvirkštinis ryšys, o infliacijos ir paklausos sąryšis nėra reikšmingas.

Remiantis Lévy-Garboua ir Montmarquette (1996) teorija, kad kultūros vartojimas priklauso

nuo ankstesnės patirties, dabartinis teatro vartojimas priklauso nuo teatro vartojimo praeityje. Norint patikrinti, ar teatro vartojimas Lietuvoje priklauso nuo praeities vartojimo, sudaromas pirmosios eilės autoregresinis modelis, kurio išraiška:

$$TP_t = 25675,4 + 0,9TP_{t-1} + \varepsilon_t, \quad (1)$$

čia TP_t – teatro paklausa einamuoju laikotarpiu; TP_{t-1} – teatro paklausa vienu laikotarpiu anksčiau; ε_t – modelio paklaidos.

Tai, kad teatro paklausą galima įvertinti autoregresiniu procesu, leidžia pagrįsti teoriją, kad teatro paklausa priklauso nuo ankstesnio teatro vartojimo ir ši patirtis, formuodama skonį bei plėsdama akiratį, skatina dažniau lankytis teatre. Šiuo modeliu buvo atlikta kelių laikotarpių prognozė, analizuotos paklausos tendencijos, priklausančios vien nuo buvusios paklausos. Matomas nežymus augimas, taigi, šis veiksnys turi inercinę, bet ne esminę įtaką.

Norint palyginti teatro paklausos ir koreliacine analize patvirtintų reikšmingų makroekonominė veiksmų sąryšius, formuojami vektorinės autoregresijos (VAR) modeliai, leidžiantys vienu metu analizuoti du kintamuosius ir jų tarpusavio priklausomybes.

Šie modeliai naudojami impulso–atsako funkcijoms formuoti, kurios parodo, kas atsitiktų kintamajam, jeigu kitas lygties kintamasis netikėtai padidėtų. Pavyzdžiui, kas atsitiktų su

3 lentelė. Bent kartą per metus spektakliuose apsilankiusių gyventojų dalis, % (sudaryta autorės, remiantis Eurostat duomenimis, 2007 m.)

	Viso	Lytis		Amžius, metais				Išsilavinimo lygis		
		moterys	vyrų	25–34	35–44	45–54	55 ir daugiau	žemas	vidutinis	aukštas
EU-27	47	50	44	52	48	45	41	28	47	70
LT	47	54	40	52	50	47	36	21	41	74

4 lentelė. Koreliacijos koeficientų matrica (sudaryta autorės, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2001–2013 m.)

	BVP	BNP	Nedarbas	Infliacija
Paklausa	0,649	0,709	-0,468	0,013

teatro paklausa, jeigu bendrasis vidaus produktas netikėtai išaugtų (dėl menkos teatro sektoriaus įtakos bendrai ekonominei sistemai, atvirkštinis poveikis nėra nagrinėjamas). Šis poveikis nėra trumpalaikis ir apima daugiau negu vieną laikotarpį, analizuojama, kaip šis vienetinis impulsas viename procese paveiktų kitą procesą per 10 laikotarpių. Paveiksle pateikiamas impulso–atsako funkcijų grafinis vaizdas (1 pav.).

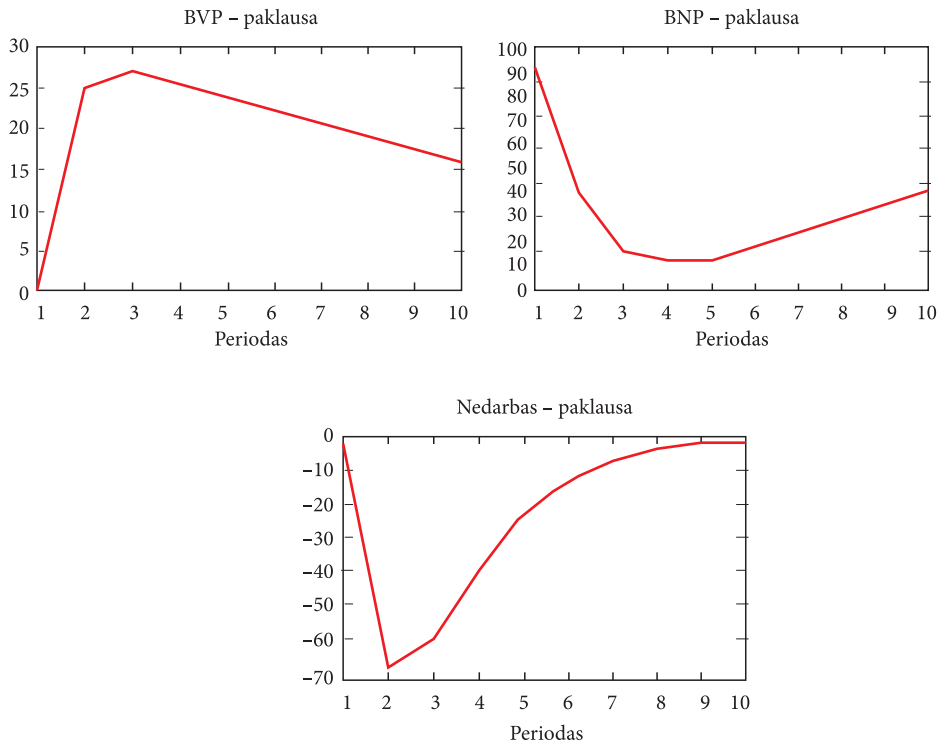
Bendrųjų nacionalinių pajamų pokytis turėtų momentinį poveikį teatro paklausai, tačiau jau nuo antrojo laikotarpio šis poveikis imtų mažėti. Išaugusios pajamos iš karto padidintų apsilankymų spektakliuose skaičių, bet toks poveikis būtų trumpalaikis. Šis vertinimas nuo ankstesnio pajamų vertinimo skiriasi tuo, kad analizuojamas ne bendrasis pajamų lygis, o staigus vieno laikotarpio pajamų padidėjimas.

Matoma, kad, padidėjus teatro paklausai, bendrasis vidaus produktas išaugtų per tą patį

laikotarpį ir vėlesniais laikotarpiais šis efektas būtų pastebimas, tačiau kiekvienais metais vis silpnėtų. Išaugus BVP, efektas teatro paklausoje pradės matytis tik antruoju periodu, o didžiausias efektas būtų 3–5 periodais. Tai galima paaiškinti tuo, kad turi praeiti šiek tiek laiko, kol išaugusio BVP sukeltos didesnės pajamos pateks iki vartotojo ir sudarys didesnes vartojimo išlaidas.

Modelis parodo neigiamą teatro paklausos ir nedarbo sąryšį, tačiau impulso poveikis nėra ilgalaikis. Išaugus nedarbui ir kartu sumažėjus pajamoms bei atsiradus pesimistiškiems lūkesčiams, paklausa kelis laikotarpius labai smunka, tačiau nuo antrojo laikotarpio jau pradeda atsigausti ir gana sparčiai grįžta prie buvusio lygio.

Svarbi išvada teatro ir apskritai kultūros, finansavimo mechanizmo kūrėjams galėtų būti tokia: išlaidos kultūrai iš karto sukuria kultūrinį efektą (nes atsiranda finansavimas kūrybai),

1 pav. Teatro paklauso ir makroekonominių rodiklių impulso–atsako funkcijos (sudaryta autorės, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis)

tačiau didesnis ekonominis efektas yra matomas tik po kurio laiko.

Išvados

Bendrojo vidaus produkto ir teatro paklausos tarpusavio analizė atskleidžia, kad šie veiksniai yra glaudžiai susiję. BVP augimas neturi ryškaus momentinio poveikio, tačiau veikia paklausą po kelių laikotarpių. Analizuojant paklausos rodiklio atžvilgiu, teatro paklausos išaugimas smarkiai paveiks BVP po kelių laikotarpių. Taigi, priimant valstybinio finansavimo sprendimus, reikėtų vertinti ne momentinį, o kelis laikotarpius apimančią poveikį.

Nacionalinės pajamos ir nedarbo lygis turi momentinį poveikį teatro paklausai. Išaugusios nacionalinės pajamos iš karto paskatins ir teatro vartojimą, išaugęs nedarbo lygis dėl sumažėjusių pajamų ir pesimistinių lūkesčių tą patį laikotarpį sumažins teatro vartojimą.

Svarbiausias veiksnys, lemiantis teatro paklausą, – vartotojų išsilavinimas. Norint skatinti bendrąją teatro paklausą, reikėtų plėsti teatrų vykdomas edukacines programas vaikams, jaunimui ir suaugusiems.

Teatro paklausą veikia ankstesnė individo kultūrinė patirtis – dabartinis vartojimas priklauso nuo teatro palikto išpūdzio praeityje. Tai yra pagrindžiama autoregresiniu modeliu.

Oficialioji statistika Lietuvoje nepateikia pakankamai duomenų tokio pobūdžio modeliavimui. Rekomenduojama inicijuoti kaip galima daugiau teatro veiklos tyrimų Lietuvoje.

Tyrimo modeliai gali būti pritaikomi ir kitų kultūros sektorių analizei, taip siekiant priartinti kultūros sektoriaus tyrimų kokybę ir metodus prie verslo sektoriaus tyrimų lygio.

Literatūra

Ateca-Amestoy, V. 2008. Determining heterogeneous behaviour for theatre attendance, *Journal of Cultural Economics* 32(2): 127–151.
<http://dx.doi.org/10.1007/s10824-008-9065-z>

Baumol W, Bowen W. 1968. *Performing arts – the economic dilemma*. Cambridge MA: The MIT press.

Corning, J.; Levy, A. 2002. Demand for live theatre with market segmentation and seasonality, *Journal of Cultural Economics* 26(3): 217–235.
<http://dx.doi.org/10.1023/A:1015673802364>

Eurostat. 2005. *Household budget survey* [interaktyvus], [žiūrėta 2013 m. spalio 10 d.]. Prieiga per internetą: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/household_budget_surveys/data/database

Eurostat. 2007. *Cultural statistics*. 2007 edition. European Communities, Luxembourg. ISBN 978-92-79-05547-8.

Eurostat. 2008. *Cultural statistics*. 2011 edition. European Union, Luxembourg. ISBN 978-92-79-16396-8.

Grisolia J. M.; Willis, K. G. 2012. A latent class model of theatre demand, *Journal of Cultural Economics* 36(2): 113–139.
<http://dx.doi.org/10.1007/s10824-012-9158-6>

Levy-Garboua, L.; Montmarquette, C. 1996. A microeconomic study of theatre demand, *Journal of Cultural Economics* 20(1): 25–50.
<http://dx.doi.org/10.1007/s10824-005-5050-y>

Lietuvos statistikos departamentas. 2013. *Namų ūkių individualaus vartojimo išlaidos* [interaktyvus], [žiūrėta 2013 m. spalio 10 d.]. Prieiga per internetą: <http://osp.stat.gov.lt/web/guest/statistiniu-rodikliu-analize?portletFormName=visualization&hash=ab49eee1-d349-4b92-929b-d225918e9e16>

Lietuvos statistikos departamentas. 2013. *Nevalstybinių teatrų statistika* [interaktyvus], [žiūrėta 2013 m. spalio 10 d.]. Prieiga per internetą: <http://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?id=5741&status=A#>

Lietuvos statistikos departamentas. 2013. *Valstybinių teatrų statistika* [interaktyvus], [žiūrėta 2013 m. spalio 10 d.]. Prieiga per internetą: <http://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?id=5741&status=A#>

Potts, J. 2011. *Creative industries and economic evolution*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing Limited.
<http://dx.doi.org/10.4337/9780857930705>

Seaman, B. 2005. *Attendance and public participation in the performing arts: a review of the empirical literature*, Working paper 05-03. Andrew Young School of Policy Studies, Georgia State University.

- Steiner, L.; Schneider, L. 2013. The happy artist: an empirical application of the work-preference model, *Journal of Cultural Economics* 37(2): 225–246. <http://dx.doi.org/10.1007/s10824-012-9179-1>
- Throsby, D. 2010. *Economics and culture*. Cambridge: Cambridge university press.
- Throsby, D. 2012. Why should economists be interested in cultural policy?, *The Economic Record* 88(Supplement s1): 106–109. <http://dx.doi.org/10.1111/j.1475-4932.2012.00808.x>
- Towse, R. 2010. *Handbook of cultural economics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Urrutiaguer, D. 2002. Quality judgements and demand for French public theatre, *Journal of Cultural Economics* 26(3): 185–202. <http://dx.doi.org/10.1023/A:1015696816657>
- Werck, K.; Heyndels, B. 2007. Programmatic choices and the demand for theatre. The case of Flemish theatres, *Journal of Cultural Economics* 31(1): 25–41. <http://dx.doi.org/10.1007/s10824-006-9026-3>
- Willis, K. G.; Snowball, J. D.; Wymer, C.; Grisolia, J. 2012. A count data travel model of theatre demand using aggregate theatre booking data, *Journal of Cultural Economics* 36(2): 91–112. <http://dx.doi.org/10.1007/s10824-011-9157-z>
- Willis, K. G.; Snowball, J. D. 2009. Investigating how the attributes of live theatre productions influence consumption choices using conjoint analysis: the example of National Arts Festival, *Journal of Cultural Economics* 33(3): 167–183. <http://dx.doi.org/10.1007/s10824-009-9097-z>
- Zieba, M. 2009. Full – income and price elasticities of demand for German public theatre, *Journal of Cultural Economics* 33(2): 85–108. <http://dx.doi.org/10.1007/s10824-009-9094-2>

AGGREGATE DEMAND MODEL FOR THEATRE IN LITHUANIA

Rusnė KREGŽDAITĖ

The aim of this article is to analyse aggregate demand for theatre which is the demand for the whole theatre sector described by the box office performance. In reference to foreign authors' models a demand model for theatre in Lithuania was created which allows to analyse the relations between theatre demand and social or economical structure. The econometric models with time series model expression were used. Proposed methods could be applied to the analysis of the other sectors of cultural and creative industries.

Keywords: theatre, demand models, econometric modelling, time series models.

1 Priedas

Bent kartą metuose apsilankiusių gyventojų dalis, proc. Europos Sąjungoje. Eurostat duomenys

	Metinės išlaidos teatrui*	Bent kartą metuose spektakliuose apsilankiusių gyventojų dalis, proc.									
		Viso	Lytis		Amžius				Išsilavinimo lygis		
			mote-rys	vyrai	25–34	35–44	45–54	55 ir daugiau	žemas	vidu-tinis	aukštas
EU-27	63	47	50	44	52	48	45	41	28	47	70
BE	125	48	49	46	53	47	46	44	28	45	66
BG	3	15	17	13	22	17	11	7	1	13	39
CZ	30	37	43	31	40	39	36	31	12	34	71
DK	74	61	63	58	64	59	62	58	44	60	73
DE	77	52	56	48	48	51	53	55	33	51	67
EE	47	57	63	50	67	60	51	46	28	51	78
IE	153	50	53	47	52	49	54		30	58	70
EL	52	34	37	33	44	38	28	21	16	39	63
ES	88	38	39	36	46	37	33	30	24	44	59
FR	66	50	53	47	53	53	47	45	33	49	72
IT	65	30	31	28	36	31	27	23	17	37	57
CY	92	42	45	38	53	47	33	28	22	41	62
LV	27	45	52	37	51	50	41	37	17	41	76
LT	14	47	54	40	52	50	47	36	21	41	74
LU	65	54	56	52	54	54	55	54	35	57	76
HU	26	34	37	31	44	36	29	26	10	32	71
MT	79	19	20	18	25	23	17	13	13	32	43
NL	89	55	57	54	63	57	52	47	37	55	71
AT	110	57	61	53	56	55	57	59	30	59	75
PL	1	22	24	21	30	23	18	16	5	17	56
PT	10	47	46	47	62	47	41	30	39	66	77
SI	59	42	46	38	48	44	38	39	19	42	77
SK	35	52	56	47	61	55	47	43	29	49	74
FI	12	64	71	58	68	64	64	61	46	59	81
SE	80	62	64	60	63	59	59	64	46	58	75
UK	105	54	58	51	58	56	55	49	34	54	69
IS	106	76	79	72	79	73	79	73	64	75	90
NO	100	68	71	64	71	69	68	63	52	66	84

*pagal perkamosios galios standartą.